

MINISTERUL FINANTELOR

Direcția generală de legislație fiscală și reglementări vamale și contabile

Către : Direcția generală de asistență pentru contribuabili - ANAF
În atenția : Doamnei Mihaela DRĂGULIN, director general
Ref. : adresa A_LPF_264/2024
Data : 20.09.2024
Nr. înregistrare : 739347/739640

Urmare adresei dvs. nr. A_LPF_264/2024 prin care ne-ați solicitat opinia cu privire la adresa nr. 2-DCAJ-2024/2024 a Uniunii Naționale a Barourilor din România (UNBR) referitoare la obligația avocaților de a emite facturi și de a colecta TVA pentru onorariile încasate pentru activitatea profesională de asistență judiciară gratuită/ajutor public judiciar/extrajudiciar, și, respectiv, de a utiliza sistemul național privind factura electronică Ro e-Factura, în primul rând dorim să semnalăm că direcția dvs. nu a formulat o opinie conform prevederilor art. 20 alin. (2) din Anexa - Procedura de îndrumare și asistență a contribuabililor/plătitorilor, acordate de către Agenția Națională de Administrare Fiscală, și de coordonare metodologică a activității de aplicare unitară a legislației fiscale și procedural fiscale desfășurate de structurile de asistență contribuabili, precum și în domeniul tehnologiei informației, aprobată prin Ordinul ministrului finanțelor nr. 1233/2021.

În ceea ce privește speța supusă atenției, menționăm următoarele:

Conform art. 319 alin. (6) din Legea nr. 227/2015 privind Codul fiscal, cu modificările și completările ulterioare, orice persoană impozabilă trebuie să emită o factură către fiecare beneficiar pentru livrările de bunuri sau prestările de servicii efectuate.

În ceea ce privește calitatea de persoană impozabilă a avocaților, considerăm că nu mai este necesar să aducem nicio clarificare întrucât această problemă a mai fost analizată anterior, opinia noastră fiind transmisă direcției dvs. în adresa 783099/06.08.2019, care poate fi consultată la secțiunea Puncte de vedere legislație de pe portalul intranet al ANAF.

Totodată, în această privință s-a pronunțat și Curtea de Justiție a Uniunii Europene în cauza C-424/19, cauză a României. Astfel, în această cauză, CJUE a decis că articolul 9 alineatul (1) din Directiva 2006/112/CE a Consiliului din 28 noiembrie 2006 privind sistemul comun al taxei pe valoarea adăugată trebuie interpretat în sensul că o persoană care exercită profesia de avocat trebuie considerată o „persoană impozabilă”, în sensul acestei dispoziții.

Prin urmare, pentru serviciile prestate și remunerate prin onorarii, cum este cazul în speța prezentată, avocații au obligația să emită facturi potrivit prevederilor art. 319 din Codul fiscal și, evident să colecteze TVA dacă au depășit plafonul de scutire

pentru mici întreprinderi prevăzut la art. 310 din Codul fiscal (sau nu au depășit plafonul, dar au optat pentru aplicarea regimului de taxare).

Astfel, în discuție în această speță rămâne aspectul privitor la identificarea persoanei către care trebuie să emită avocatul factura, respectiv cine are calitatea de beneficiar, baroul sau Ministerul Justiției/Ministerul Public (denumite în continuare organ judiciar).

Din informațiile furnizate de UNBR în adresa transmisă și în cadrul întâlnirii din data de 9 iulie 2024 (la care au participat reprezentanți din cadrul UNBR, Ministerului Finanțelor și Ministerului Justiției), precum și din legislația specifică indicată în solicitare, rezultă următoarele:

- Organul judiciar solicită baroului desemnarea unui avocat;
- Organul judiciar stabilește onorariul avocatului, fără ca baroul să aibă posibilitatea să intervină/influențeze onorariul. La finalizarea serviciilor, potrivit art. 81 din Legea nr. 51/1995 pentru organizarea și exercitarea profesiei de avocat, republicată, avocatul întocmește un referat scris cu privire la prestația avocațială efectivă care este supus confirmării organului judiciar. În funcție de volumul și complexitatea activității desfășurate de avocat, precum și în raport cu durata, tipul și particularitățile cauzei, organul judiciar poate dispune menținerea sau majorarea onorariului stabilit inițial;
- Plata onorariului de către organul judiciar pentru serviciile avocatului se realizează prin intermediul baroului pe baza documentelor centralizatoare prezentate de barou. Astfel, după verificarea și avizarea de către barouri a documentelor întocmite de avocați, care atestă efectuarea prestațiilor avocațiale, barourile solicită organului judiciar plata onorariilor aferente serviciilor prestate de avocați.

În adresă se mai menționează și că barourile rețin 2% din valoarea sumelor virate lunar de instituțiile abilitate pentru remunerarea avocaților în vederea acoperirii cheltuielilor curente necesare funcționării serviciilor de asistență judiciară.

Astfel, înțelegem că acordarea asistenței judiciare obligatorii se face numai ca urmare a solicitării motivate din partea instanței, a organului de urmărire penală, ș.a. adresată barourilor.

Prin urmare, având în vedere aspectele prezentate, în principal faptul că organul judiciar solicită acordarea asistenței judiciare obligatorii, stabilește onorariul pentru prestația avocatului și confirmă referatul întocmit de avocat cu privire la prestația avocațială efectivă, apreciem că beneficiarul serviciului prestat de avocat în speță supusă analizei este organul judiciar.

Astfel, având în vedere că avocații sunt persoane impozabile și efectuează prestări de servicii în sfera TVA în beneficiul instituțiilor abilitate (MJ și MP), aceștia au obligația de a emite către MJ/MP facturi pentru serviciile prestate, conform art. 319 din Codul fiscal.

În ceea ce privește obligația avocatului de a emite factura către organul judiciar (MJ/MP), utilizând sistemul național privind factura electronică RO e-Factura, considerăm relevante prevederile art. 5 - 9¹ din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 120/2021 privind administrarea, funcționarea și implementarea sistemului național privind factura electronică RO e-Factura și factura electronică în România, precum și pentru completarea Ordonanței Guvernului nr. 78/2000 privind omologarea, eliberarea cărții de identitate a vehiculului și certificarea autenticității vehiculelor rutiere în vederea introducerii pe piață, punerii la dispoziție pe piață, înmatriculării sau înregistrării în România, precum și supravegherea pieței pentru acestea, potrivit cărora:

„ Art. 5

Facturarea electronică în domeniul achizițiilor publice se aplică în cazul existenței unei relații B2G, definită conform art. 2 alin. (1) lit. m), astfel:

- a) în situația operatorilor economici stabiliți în România conform art. 266 alin. (2) din Legea nr. 227/2015, cu modificările și completările ulterioare;*
- b) în situația în care operatorii economici nestabiliți în România conform art. 266 alin. (2) din Legea nr. 227/2015, cu modificările și completările ulterioare, optează pentru utilizarea sistemului național privind factura electronică RO e-Factura.*

Art. 6

Prevederile prezentului capitol nu se aplică facturilor electronice emise ca urmare a executării contractelor clasificate potrivit legii sau în cazul în care atribuirea și executarea contractului de achiziție publică au necesitat impunerea, potrivit dispozițiilor legale, a unor măsuri speciale de securitate pentru protejarea unor interese esențiale de securitate ale statului.

Art. 7

(1) Abrogat

(2) *În situația în care operatorul economic transmite factura electronică în sistemul național privind factura electronică RO e-Factura, destinatarul facturii electronice emise în relația B2G are următoarele obligații:*

- a) să primească și să descarce factura electronică prin intermediul sistemului național privind factura electronică RO e-Factura;*
- b) să prelucreze factura electronică;*
- c) să verifice legalitatea, conformitatea și regularitatea facturii electronice, în conformitate cu prevederile legale în vigoare.*

Art. 8

(1) *Prelucrarea facturii electronice se poate realiza exclusiv în format electronic utilizând aplicațiile informatice disponibile la nivelul destinatarilor facturilor electronice emise în relația B2G. Prin prelucrarea facturii electronice se înțelege inclusiv parcurgerea fazelor execuției bugetare.*

(2) *În situația în care factura nu poate fi prelucrată în format electronic se poate utiliza un document obținut prin conversia informațiilor din factura electronică care permite citirea și listarea. Aplicația prin care se realizează conversia trebuie să asigure integritatea conținutului facturii electronice.*

(3) *Destinatarii facturilor electronice emise în relația B2G care nu dispun de o aplicație de conversie pot utiliza aplicația informatică pusă la dispoziție de Ministerul Finanțelor, prin Centrul Național pentru Informații Financiare, la momentul operaționalizării sistemului național privind factura electronică RO e-Factura.*

(4) Factura electronică sau documentul prevăzut la alin. (2) se utilizează în parcurgerea fazelor execuției bugetare a cheltuielilor prevăzute de Legea nr. 500/2002, cu modificările și completările ulterioare, și Legea nr. 273/2006 privind finanțele publice locale, cu modificările și completările ulterioare, precum și pentru înregistrarea în contabilitate a operațiunilor la nivelul autorităților contractante, entităților contractante sau unității de achiziții centralizate cu atribuții în acest sens potrivit legii, dobândind calitatea de document justificativ.

Art. 9

(1) Procedura de primire și descărcare a facturii electronice de către destinatarii facturilor electronice emise în relația B2G în sistemul național privind factura electronică RO e-Factura se aprobă prin ordinul ministrului finanțelor*) prevăzut la art. 3 alin. (4).

(2) Modalitatea de prelucrare și gestionare a facturii electronice se stabilește prin proceduri proprii ale autorităților contractante și entităților contractante.

Art. 9¹

Prevederile art. 5 - 9 se aplică și pentru livrările de bunuri și prestările de servicii care au locul livrării/prestării în România conform art. 275 și 278 - 279 din Legea nr. 227/2015, cu modificările și completările ulterioare, efectuate de operatorii economici - persoane impozabile stabilite în România conform art. 266 alin. (2) din Legea nr. 227/2015, cu modificările și completările ulterioare, indiferent dacă sunt sau nu înregistrați în scopuri de TVA conform art. 316 din Legea nr. 227/2015, cu modificările și completările ulterioare, în relația cu instituții publice, astfel cum sunt definite la art. 5 lit. w) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 57/2019 privind Codul administrativ, cu modificările și completările ulterioare, altele decât cele efectuate în relația B2G, astfel cum este definită la art. 2 alin. (1) lit. m)."

Având în vedere prevederile legale invocate mai sus, precizăm că avocații au obligația transmiterii facturilor către Ministerul Public/Ministerul Justiției exclusiv prin intermediul sistemului național privind factura electronică RO e-Factura.

Julian ARDELEANU
Director general